STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 36935
23 oktober 2026

Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 15 oktober 2026, houdende een tijdelijke aanvullende subsidie voor politieke partijen (Tijdelijke subsidieregeling aanvullende partijfinanciering 2026) (KetenID: 29454)

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

Gelet op artikel 2, eerste lid, onder a, van de Kaderwet overige BZK-subsidies;

Besluit:

Artikel 1. Begripsbepaling

Kamerzetel: Kamerzetel als bedoeld in artikel 1 onder k van de Wet financiering politieke partijen;
peildatum: de peildatum als bedoeld in artikel 1 onder k van de Wet financiering politieke partijen;
politieke partij: een politieke partij als bedoeld in artikel 1 onder b van de Wet financiering politieke partijen;
wet: de Wet financiering politieke partijen.

Artikel 2. Aanvraag

1. Politieke partijen die in aanmerking komen voor subsidie op grond van de wet komen tevens in aanmerking voor subsidie op basis van deze regeling. Andere politieke partijen komen niet voor subsidie in aanmerking.

2. De aanvraag als bedoeld in artikel 11, eerste lid, of 12, eerste lid, van de wet geldt van rechtswege tevens als aanvraag op grond van deze regeling.

3. De artikelen 11, tweede tot en met zevende lid, en 12, tweede tot en met vierde lid, van de wet zijn van toepassing.

Artikel 3. Besluit

1. Een besluit als bedoeld in artikel 11, derde lid, van de wet geldt van rechtswege tevens als besluit op grond van deze regeling.

2. Een besluit als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de wet geldt van rechtswege tevens als besluit op grond van deze regeling.

3. Indien de aanvraag betrekking heeft op een bedrag dat niet hoger is dan het bedrag waarop een politieke partij op grond van artikel 8 van de wet aanspraak kan maken, wordt de aanvullende subsidie geacht op nihil te zijn verleend respectievelijk vastgesteld.

Artikel 4. Aanvullende subsidie voor politiek-wetenschappelijke instituten

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 8, eerste lid, onder b, van de wet en artikel 4, eerste lid, onder b, kan aan een politieke partij aanvullend subsidie worden verstrekt ten behoeve van het door haar aangewezen politiek-wetenschappelijk instituut.

2. De subsidie bedraagt ten hoogste een bedrag dat gelijk is aan € 660.000 gedeeld door het totaalaantal aangewezen politiek-wetenschappelijke instituten waarvoor subsidie wordt verstrekt.

3. In afwijking van het tweede lid bedraagt de subsidie voor het kalenderjaar 2027 ten hoogste een bedrag dat gelijk is aan € 528.000 gedeeld door het totaalaantal aangewezen politiek-wetenschappelijke instituten waaraan subsidie wordt verleend.

Artikel 5. Subsidiedoel

1. Het in artikel 4 bedoelde bestanddeel van de subsidie wordt verleend voor de uitgaven, genoemd in artikel 9, eerste lid, van de wet.

2. De artikelen 9, vierde lid, en 10 van de wet zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6. Juridisch kader

1. De artikelen 13 tot en met 15, 18, 19, 37 en 39 van de wet zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Het in artikel 26, aanhef en onder e, van de wet bedoelde activiteitenverslag heeft mede betrekking op activiteiten die geheel of gedeeltelijk zijn gefinancierd met subsidie op basis van deze regeling.

Artikel 7. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 november 2026 met uitzondering van artikel 3, tweede lid, dat op 1 april 2028 in werking treedt.

Artikel 8. Tijdelijkheid

1. Indien het bij koninklijke boodschap van 12 mei 2025 ingediende voorstel van wet houdende regels betreffende de financiering van politieke partijen en transparantieregels met betrekking tot hun interne organisatie en financiën, evenals regels met betrekking tot het toezicht en het verbieden van politieke partijen (Wet op de politieke partijen) (Kamerstukken 36 742) tot wet is of wordt verheven, vervalt artikel 3, eerste lid, op het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 51 van die wet.

2. Deze regeling vervalt op 1 november van het kalenderjaar direct volgend op het in het eerste lid bedoelde tijdstip van inwerkingtreding.

Artikel 9. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Tijdelijke regeling aanvullende partijfinanciering 2026.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
P.E. Heerma

TOELICHTING

1. Inleiding

Op grond van de Wet financiering politieke partijen (hierna: de wet) kunnen landelijke politieke partijen waarvan de aanduiding bij de laatstgehouden verkiezing van de leden van de Tweede Kamer of Eerste Kamer der Staten-Generaal boven een lijst heeft gestaan waaraan een of meer zetels zijn toegewezen, subsidie aanvragen. Zij moeten daarbij voldoen aan de in artikel 7 van de wet genoemde voorwaarden. Concreet houdt dit in dat zij op de peildatum – 1 januari van het kalenderjaar met het oog waarop de subsidie is aangevraagd – minimaal 1.000 leden moeten hebben die vergader- en stemrecht hebben in de politieke partij en elk per jaar minimaal € 12,– contributie betalen. Met de onderhavige tijdelijke subsidieregeling, wordt aanvullende subsidie voor deze politieke partijen gerealiseerd.

De aanleiding voor deze regeling is de navolgende. Wetenschappelijke instellingen van politieke partijen (PWI's) bieden de politieke partijen de mogelijkheid tot onafhankelijke kennisontwikkeling, ideologische verdieping en langetermijndenken. Hiermee dragen ze bij aan de inhoudelijke kwaliteit van het politieke debat en besluitvorming. Juist in volatiel politiek klimaat waarin de dagelijkse actualiteit en electorale belangen veel aandacht vragen, kunnen wetenschappelijke instellingen zorgen voor verdieping, reflectie en een onderbouwde visie op maatschappelijke vraagstukken die verder rijkt dan een zittingsperiode. Het versterken van wetenschappelijke instellingen van politieke partijen is daarmee geen investering in enkel de politieke partijen, maar een investering in de kwaliteit van de Nederlandse democratische rechtsstaat als geheel.

Het beschermen en versterken van de democratische rechtsstaat is een kernopgave van dit kabinet.[1] Het is mede om die reden dat het wenselijk wordt gevonden de financiering van wetenschappelijke instellingen van politieke partijen te verbeteren. Politieke wetenschappelijke instituten worden primair gefinancierd via politieke partijen vanuit de wet. De hoogte van de subsidie is in de wet vastgelegd. Om de subsidie te verhogen is daarom een wetswijziging noodzakelijk. Daar zou de nodige tijd mee gemoeid zijn. Om desondanks toch op korte termijn meer financiële middelen ter beschikking van de politiek-wetenschappelijke instituten te kunnen stellen wordt ervoor gekozen om in aanvulling op de wet een aanvullende subsidieregeling tot stand te brengen. Deze regeling vindt haar grondslag in artikel 2, eerste lid, onder a, van de Kaderwet overige BZK-subsidies, omdat de subsidie eraan bijdraagt de democratische rechtsstaat te versterken.

2. Aanvragen

Deze regeling is uitsluitend bedoeld voor politieke partijen die ook op grond van de wet voor subsidie in aanmerking komen. Dit is vastgelegd in artikel 2, eerste lid. Politieke groeperingen die geen aanspraak kunnen maken op subsidie op grond van de Wet financiering politieke partijen komen bijgevolg ook niet in aanmerking voor subsidie op basis van deze regeling.

Bij het concipiëren van deze regeling is als uitgangspunt genomen dat de uitvoeringslasten voor politieke partijen zo gering mogelijk moeten zijn. In aansluiting op de huidige praktijk is er daarom voor gekozen om te bepalen dat elke subsidieaanvraag die op grond van de wet wordt ingediend, tevens een aanvraag is als bedoeld in deze regeling. Dit is geregeld in artikel 2, tweede lid.

Ook de uitvoeringslast voor het bestuursorgaan, in casu de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, is zo laag mogelijk gehouden. Juridisch gezien betreft het twee afzonderlijke subsidieregelingen. Desalniettemin is bepaald dat een besluit op grond van de wet tevens een besluit op de aanvraag op grond van deze regeling omvat. Dit is vastgelegd in artikel 3, eerste lid. Het is mogelijk dat een politieke partij veel minder subsidie aanvraagt dan waarop zij op grond van de wet recht heeft en daardoor ook geen gebruikmaakt van de aanvullende subsidie die op grond van deze regeling kan worden verleend. Voor deze situatie is een voorziening getroffen in artikel 3, derde lid. Daarin is verduidelijkt dat de subsidie die aan een politieke partij wordt verstrekt in beginsel wordt verstrekt op basis van de wet. Pas als deze is uitgeput kan, aanvullend, op basis van deze regeling subsidie worden verstrekt.

[1] Kamerstukken II r 2025/26, 36 800 VII, nr. 97, p. 3 (Beleidsbrief BZK).

3. Toezicht

Op grond van artikel 36 van de Wet financiering politieke partijen zijn bij besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangewezen ambtenaren belast met onder andere het toezicht op de naleving van de artikelen 25 en 26 van die wet. Op grond van artikel 6, eerste lid, van de Kaderwet overige BZK-subsidies zijn de bij besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangewezen personen belast met het toezicht en de naleving van deze regeling. Laatstbedoeld besluit moet in de Staatscourant worden bekendgemaakt (art. 6 lid 4 Kaderwet overige BZK-subsidies). Om te voorkomen dat andere ambtenaren toezicht kunnen houden op subsidie die op basis van deze regeling is verleend, dan de ambtenaren die toezicht houden op de subsidie die op basis van de wet is verleend, zal het bedoelde aanwijzingsbesluit worden aangepast.

4. Regeldruk

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het naar verwachting geen omvangrijke gevolgen voor de regeldruk heeft.

5. Inwerkingtreding

In afwijking van het kabinetsbeleid treedt deze regeling in werking op 1 november 2026. Inwerkingtreding op 1 januari 2027 zou een aanmerkelijk privaat nadeel voor de doelgroep inhouden. Op grond van artikel 11, vierde lid, van de wet moet de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties immers vóór 1 januari 2027 beslissen op de aanvragen die met het oog op kalenderjaar 2027 zijn ingediend. Als deze regeling op 1 januari 2027 in werking zou treden, zou dat bijgevolg ertoe leiden dat politieke partijen voor dat kalenderjaar nog geen aanspraak kunnen maken op aanvullende financiering van rijkswege.

Er is voor gekozen om deze regeling op 1 november 2026 in werking te laten treden. Op grond van artikel 11, eerste lid, van de wet dienen aanvragen voor subsidie op basis van die wet vóór 1 november te worden ingediend. Door deze regeling op 1 november in werking te laten treden, is daarom gewaarborgd dat op elk moment waarop de minister een besluit neemt op een subsidieaanvraag op grond van de wet deze regeling daarop van toepassing is. Bij het opstellen van hun activiteitenplan en begroting (vgl. art. 11 lid 2 Wfpp) kunnen politieke partijen hier al rekening mee houden. De regeling wordt zo vroeg mogelijk vóór 1 november in de Staatscourant gepubliceerd. Bovendien zijn de verenigingen die aanspraken kunnen maken op subsidie op grond van de wet (en dus óók op aanvullende subsidie op grond van deze regeling) vroegtijdig geïnformeerd over het voornemen deze regeling tot stand te brengen. Dit is geregeld in artikel 7.

Een uitzondering is gemaakt voor artikel 3, tweede lid. Deze bepaling heeft betrekking op de aanvraag van de vaststelling van subsidie. De aanvraag tot vaststelling van subsidie op grond van de wet over het kalenderjaar 2027 moet ingevolge artikel 12, eerste lid, van de wet vóór 1 juli 2028 worden ingediend. Daarom treedt die bepaling op 1 april 2028 in werking. In 2027 leggen politieke partijen immers verantwoording af over het kalenderjaar 2026 en daarop is deze regeling niet van toepassing. Omdat onder de wet de praktijk is gegroeid om bij de vaststelling van de subsidie niet alleen een prijsindexatie toe te passen maar ook het besluit tot subsidieverlening quasi over te doen, wordt ter zake duidelijkheid verschaft. De aanvullende subsidie die op grond van deze regeling kan worden verleend heeft ten minste betrekking op de subsidiejaren 2027 en 2028 en over het subsidiejaar 2027 wordt niet eerder dan in 2028 verantwoording afgelegd.

6. Einde regeling

De onderhavige regeling is een tijdelijke. Artikel 3, eerste lid, vervalt ingevolge artikel 8 op het moment dat het mogelijk is subsidie aan te vragen op grond van de Wet op de politieke partijen. Vanaf dat moment kan geen aanvullende subsidie meer worden verkregen op basis van deze regeling. De overige bepalingen uit deze regeling vervallen op 1 november van het kalenderjaar volgend op het jaar waarin artikel 3, eerste lid, komt te vervallen. Concreet betekent dit het volgende. Als de Wet op de politieke partijen op 1 januari 2028 in werking treedt, dan hebben de politieke partijen voor het kalenderjaar 2028 nog subsidie aangevraagd op basis van de Wet financiering politieke partijen. Bijgevolg komen zij voor dat kalenderjaar ook nog in aanmerking voor de aanvullende subsidie die op basis van deze regeling wordt verleend. Op grond van artikel 12, eerste lid, van de Wet financiering politieke partijen moeten zij vóór 1 juli 2029 een verzoek tot vaststelling van de subsidie indienen bij de Nederlandse autoriteit politieke partijen (hierna: Napp). De Napp is op dat moment immers de rechtsopvolger van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (vgl. art. 146 Wpp). De

Napp moet vóór 1 november 2029 besluit nemen over de vaststelling van de subsidie die op grond van de wet en deze regeling voor het kalenderjaar 2028 is verleend. Gelet op de gegroeide praktijk dat bedragen die op basis van de wet aan subsidie zijn verleend nog geïndexeerd worden alvorens de subsidie wordt vastgesteld kan de regeling in dit geval niet voor 1 november 2029 vervallen. Ook als de Wpp in werking treedt blijft deze regeling dus van toepassing ten aanzien van subsidies die vóór dat moment zijn verleend.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

In de begripsbepaling worden een aantal in deze regeling voorkomende begrippen gedefinieerd. De meeste definities behoeven geen nadere toelichting. Zij spreken voor zich of komen inhoudelijk overeen met een definitie zoals deze in de Wet financiering politieke partijen voorkomt. Onder een politieke partij wordt in de Wet financiering politieke partijen een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid verstaan waarvoor een aanduiding is geregistreerd met het oog op Tweede Kamer of Eerste Kamerverkiezingen, dewelke bij de laatstgehouden verkiezing van de leden van de Tweede Kamer of de Eerste Kamer der Staten-Generaal boven een lijst heeft gestaan waaraan ten minste één zetel is toegewezen. Deze definitie is overgenomen.

Artikel 2

In het eerste lid is vastgelegd dat deze regeling uitsluitend van toepassing is op politieke partijen die ook in aanmerking komen voor subsidie op basis van de wet. Ingevolge artikel 7 van die wet betreft het politieke partijen die op 1 januari van het kalenderjaar waarvoor zij subsidie aanvragen minimaal 1.000 leden hebben die vergader- en stemrecht hebben binnen de politieke partij en elk per jaar minimaal € 12,– contributie betalen. Politieke partijen die niet voor subsidie in aanmerking komen, komen ook niet voor aanvullende subsidie in aanmerking. Hiermee wordt nadrukkelijk geregeld dat politieke groeperingen die ingevolge artikel 6a van de wet niet voor subsidie in aanmerking komen, ook niet voor aanvullende subsidie in aanmerking komen.

In het tweede lid is vastgelegd dat een aanvraag voor subsidie op grond van de wet van rechtswege tevens een aanvraag inhoudt voor subsidie op grond van deze regeling. Hoewel het twee afzonderlijke subsidieregelingen betreft, kan met één aanvraag worden volstaan. Het is niet mogelijk om alleen op basis van deze regeling subsidie aan te vragen.

In het derde lid worden een aantal artikelleden van de artikelen 11 en 12 van de wet van overeenkomstige toepassing verklaard. Hieruit volgt bijvoorbeeld dat het activiteitenplan en de begroting die ten behoeve van de aanvraag van subsidie op basis van de wet zijn opgesteld ook gebruikt worden bij de beslissing op het verzoek om subsidie op basis van deze regeling.

Artikel 3

In het eerste lid is geregeld dat een besluit op de aanvraag tot het verlenen van subsidie op basis van de wet tevens een besluit omvat op de aanvraag aanvullende subsidie te verlenen op basis van deze regeling. Hoewel het twee afzonderlijke subsidieregelingen betreft, neemt de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dus één besluit.

In het derde lid is een voorziening getroffen voor het geval een politieke partij minder subsidie aanvraagt dan waar zij op grond van de wet en deze regeling aanspraak kan maken. In dat geval ontvangt zij uitsluitend subsidie op basis van de wet. De bedragen waarop aanspraak gemaakt kan worden op basis van deze regeling kunnen eerst aangesproken worden als de wettelijke subsidieregeling is uitgeput.

Artikel 4

Deze bepaling bevat aanvullende subsidie ten behoeve van de politiek-wetenschappelijke instituten van politieke partijen. Een politieke partij kan dus subsidie ontvangen voor een door haar als haar neveninstelling aangewezen politiek-wetenschappelijk als bedoeld in artikel 2 van de wet op basis van artikel 8, eerste lid onder b, van de wet aangevuld met het bedrag dat volgt uit artikel 4, tweede of derde lid.

Artikel 5

Het doel ten behoeve waarvan de subsidie wordt verleend is hetzelfde als in de wet.

Artikel 6

In deze bepaling worden een aantal bepalingen uit de wet betreffende de subsidie aan politieke partijen van toepassing verklaard op de subsidie die op basis van deze regeling aan politieke partijen kan worden verstrekt. In het tweede lid is verduidelijkt dat in het activiteitenverslag tevens verantwoording moet worden afgelegd over de subsidie die op basis van deze regeling is verleend. Uit het eerste lid volgt dat een bestuurlijke boete die op grond van de wet wordt opgelegd ook verrekend mag worden met deze subsidie.

Artikel 7

In deze bepaling is de inwerkingtreding van deze ministeriële regeling geregeld. Zij treedt in werking op 1 november 2026. Zie voorts paragraaf 5 van het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel 8

In deze bepaling is de tijdelijkheid van deze regeling vastgelegd. Als het voor landelijke politieke partijen mogelijk wordt om subsidie aan te vragen op grond van artikel 51 van de wet, vervalt de mogelijkheid om op basis van deze regeling subsidie aan te vragen. Dit is gedaan door artikel 3, eerste lid, van de regeling te laten vervallen. Omdat onder de wet de praktijk is gegroeid dat de bedragen waarvoor subsidie is verleend worden geïndexeerd voordat de subsidie wordt vastgesteld kan niet de gehele regeling direct komen te vervallen. Zie paragraaf 6 van het algemeen deel van deze toelichting voor een nadere toelichting.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
P.E. Heerma